

AAQQIISSUT

Matumuuna akissuteqaatissatut suliaq 9. april 2015-imeersoq taarserpaa.

Taamaallaat saqqummiussassap kalaallisuaa nutseqqinneqarpoq.

Nunatsinni sulisinnaasut tamarmik atorneqalernissaat anguniarlugu, minnerunngitsumillu kalaallinik atorfilinnik qaffakkiartortitsinissamik anguniaqartumik, atorfilinnik pikkorissaasarnerup kalaallinut iluaqutaanerusumik aqqissuunneqarnissaanik oqallinnissamik siunnersuut.

(Inatsisartuni ilaasortaq Hans Enoksen, Partii Naleraq)

Akissuteqaat

(Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut, Niuernermit Nunanullu Allanut Naalackersuisoq)

Hans Enoksen, qujanaq siunnersuutigisannut. Oqallinnissaq pingaarutilik saqqummiuppat. Nunaqqatitsinnut pisariaqaraangat qanoq ililluta piginnaasanik annertusaassaagut, kingornatigullu atorfinnik piginnaasaqarfialugit isumagisinnaasaminnik piginnaanngorsareernerup kingorna atorfeqalernissaat qanoq ililluta qularnaassavarput?

Siunnersuutinnilu suli ingerlariaqqippetit: Nunami maani ilisimasat pinngortinneqartut sulisut tikisitat nunamik qimatsineranni qanoq ililluta tammaannartinnnginnissaat isumagissavarput?

Ukiuni kingulliunerusuni piginnaanngorsaanermit sulianik sorlernik suliniuteqarsimanerput siullermik saqqummiutilaarlara:

Ukiuni 2011-2014-mi kommuninik suleqateqarlutik Naalackersuisut suliffissaaleqisunut immikkut ittunik suliniutinik naammassisaqarsimapput. 2013-imi suliniutit nalilersornerisa takutippaat pikkorissartitsinerup kingornatigut qaammatit arfinillit qaangiuttut peqataasimasuni 45 %-it missaat sulilersimasut imaluunniit ilinniagaqalersimasut. Taamaattumik suliniuteqarneq iluaqutaavoq.

Nuna tamakkerlugu piginnaanngorsaanermit neqeroorutit sinneri ilapittuutaapput. Ilinniagaqarsimannngitsut piginnaanngorsarneri ilaatigut inuusuttut tunngaviusunik atuarfinni atuartitsisutininik pisariaqartitsisunut imaluunniit atuagarsornerunngitsumik piginnaanngorsarnermit tunngatillugu Piareersarfinni ingerlanneqartarput, ilaatigullu ”Ilinniagaqarsimannngitsunut Piginnaasanik Ineriartortitseqqinneq”-rup (PKU-p), inuussutissarsiorfimmuut suliatigut piginnaasaqarnissamut tunngasumi, kiisalu soorunami ilinniarfeqarfitsinni.

Piareersarfiit kommunit aamma Namminersorlutik Oqartussat peqatigiillutik aningaasaliiffigisarpaat. Atuagarsorluni piginnaanngorsaanermik neqeroorutini AEU tassaavoq inuussutissarsiuutinik ilinniakkanut isissutaasinnaasoq. AEU-mi ilinniartitsineq tassaavoq nuna tamakkerlugu misilitsinnertalimmik nalinginnaasumik kalaallisut, danskisut, tuluttut matematikkimilu piginnaanngorsarneq, kiisalu sannavinni suliatigut, ilitsersuiffittut oqaloqatigiinnertigut il.il. inuttut piginnaanngorsarneq. Neqeroorut alla tassaavoq Meeqqat Atuarfianni Naggataarutaasumik Soraarummeerneq.

Piginnaangorsaanermik ingerlatat naammassineqarpata innuttaasoq ilinniarnertuunngorniarfimmu imaluunniit inuussutissarsiutinik ilinniarfimmu qinnuteqaqqissinnaavoq. 2014-imi neqeroorutini inuusuttut 800-t missaat peqataapput.

Suliffeqarnermi iliuusissanik pilersaarummi 'Suliffeqarfik toqqissisimanartoq', upernaap ingerlanerani saqqummiussassatsinni pilersaarutaavoq aappaagumut ilinniartut 250-nik amerlineqassasut.

"Ilinniagaqarsimannngitsunut Piginnaasanik Ineriartortitseqqinneq"-rup (PKU-p) nuna tamakkerlugu inuussutissarsiutinik ilinniarfinni pikkorissartitsinerit sapaatit akunnerinik 3-10-nik sivissusillit neqeroorutigai, annerusumik suliffinni siuariartorfiusuni atuartsissutini. Ilaatigut isumassui-nermi, illuliornermi-sanaartornermi, aatsitassarsiornermi, imarsiornermi takornariartitsinermilu pikkorissartitsinerit ullumikkut neqeroorutaapput.

Ukiullu tamaasa misissuisarnitsigut tamanna iluaqutaasoq ilisimavarput. Pikkorissareernerup kingorna ukioq ataaseq qaangiuttoq PKU-mi pikkorissartuni 45 %-it suliffissaaleqisutut naqitsinneq ajorput.

Taavami inuussutissarsiorfiusuni tamani suliffinni pitsaasuni kalaallit piginnaasallit amerlanerit atorfinitsinneqarnissaat qanoq ililluta sulissutigisinnaavarput?

Akissutit ilaat tassaasinnaavoq aatsitassarsiornermik ingerlatseqatigiiffinnut isumaqatigiissutigisartakkatsinnut assingusunik inuussutissarsiorfinnik isumaqatigiissusiorneq: Taakkununnngami IBA-mik isumaqatigiissutit aqutigalugit nunatsinnit suliffeqarfiit pilersuisooqataasutut ilaasussat qanoq amerlatiginissaat, aammalu suliffinni assigiinngitsuni nunaqavissut qanoq amerlatigisut atorfinitsinneqarnissaat, ilanngullugit suliffinni sungiusartutut lærlingitullu isumaqatigiissutiginnissaat piumasaqaatigisarparput.

Atorfinni pingaarutilinni atorfinitsitaanissaq kalaallit qaffasissumik ilinniagaqarsimasut ajornartoqartinngilaat. Ajornartorsiutigineruarput nunani allani, ilanngullugu Danmarkimi ilinniagaqareernerisa kingornatigut Kalaallit Nunaannut uterteqqinniarneri. Ajornartorsiut tamanna pingaaruteqarpoq, tassaappummi inuussutut nukissaqarluartut ilinniakkanik sivissunerusumik ingerlassanik naammassisaqarsimasut, taamaattumillu nunatsinnut pingaarutilittut isumalluutissaallutik.

Inuusuttut taakku nunatsinni suliffinnut utertinniarlugit suliniuteqarnissarput pingaarpoq, ilaatigut inissianut, meeqqerivinnut, meeqqat atuarfianni ilinniarnermut il.il. tunngatillugu toqqammavitsigut piumasaqaatinik pitsaasunik neqerooruteqarnitsigut.

Taamaalillunilu oqallinneq ammarneqarpoq: Ullumikkut suliassaqarfimmi pingaarutilimmi tassani isumassarsialsialaat amerlanerusut saqqummiunneqarnissaat qilanaaraara.